

BABYOR NI JOEL

Murung'agen e Re Ke Babyor Ney

Joel ni profet e buchu'uw murung'agen ni yi manang, sana i rin' e maruwel ko profet u nap'an e duw ni 400–350 u m'on ndawori yib Kristus ko ngiyal' nib gel e nam nu Persia. Joel e weliy murung'agen e asmen'ing ni kay e woldug nge yal' ni yib nib gel ni bochan e dariy e n'uw. Urngin e pin'ey e pow riy ni biroko Somol e Rran e ke chugur, ni aram e ngiyal' ni bayi gechignag Somol e pi'in yad be togopluw ngak. Joel ni profet e yog e thin rok Got ngak e girdi' nu Israel ni ngar kalgadngan'rad ngar pi'ed keru'rad ko kireb ni yad be rin', me ayuwegrad Got nge fulwegrad nga rogorad. Miki micheg Got ni bayi pi' e Kan Nthothup rok ngak urngin e girdi', ni pumo'on nge ppin, ni pi'in kiyad ba gel nge pi'in ni kar pilibthirgad.

Gathon e Re Ke Babyor Ney

Gafgow ntay ko asaman'ing 1:1—2:17

Ba michmich ni yira sul nga rogoy 2:18–27

Fare Rran ku Somol 2:28—3:21

¹ Thin rok SOMOL ngak Joel, nib mo'on ni fak Pethuel.

Miyor ni tay e girdi' ni bochan e woldug ni kireb

² Mu telmed e pi'in pi'lal,
mu telmed urngin e girdi' nu Judah.

Mogned, ka'a m'ug ban'en ni ara' rogon u lan e
yafos romed,
ara lan e yafos ko pi chitamangimed kakrom?

³ Mogned murung'agen ngak pifakmed;
miyad yog ngak pifakrad,
miyad yog ko bin migid e mfen.

⁴ Asmen'ing ni pire' ni pire' e yib ko woldug ni nge
longuy,
nra chuw boch me yib boch
i longuy e tin ke magey.

⁵ Mu odgad ngam yorgad, gimed e pi tachingaw';
mu yorgad, gimed e pi tamu'un wayin nir;
fapi *grape* ni ngan ngongliy e wayin nib
be'ech riy e kan kirebnag.

⁶ Asmen'ing ni pire' ni pire' e kar kireb nixed e
nam rodad;
yad bgel ma dabiyag i the'egrad;
nguwelrad e bod feni m'uth nguwelen e
layon.

⁷ Kar kireb nixed e yu ke *grape* rodad
ma kar longuyed e yu ke gek'iy rodad ni *fig*.
Kar fathiyed keru' ni gubin,
ke par papa'ngin nike wech.

⁸ Mu yorgad e girdi', ni bod ba rugod ni be yornag
be'
nib mo'on ni kan m'ag e mabgol rorow ma ke
yim'.

⁹ Dariy e *grain* nge wayin ni ngan pi' u Tempel;

ma be yor e pi prist ni bochan e dariy e n'en ni
ngar pi'ed ngak SOMOL.

10 Dakuriy ban'en u daken e yung i milay';
kari kireban' e but',
ya ke kireb e *grain*,
ma ke l'ud e *grape*,
ma ke mororoy e yu ke gek'iy ni *olive*.

11 Nge kireban'med e pi'in gimed ma woldug;
mu yorgad e pi'in gimed ma ayuweg e woldug ni
grape,
ya *wheat* nge *barley*,
nge urngin e woldug e ke kireb.

12 Fa yu ke *grape* nge gek'iy ni *fig* e ke l'ud,
ma gubin e gek'iy nma k'uf e ke mororoy ke
yim'.

Ke chuw e felfelan' ko girdi'.

13 Gimed e pi prist ni gimed ma pi' fapi maligach u
daken e altar
e nga mon'ed nga dakenmed e mad ni tutuw
ngam yorgad,
marod ngalan e Tempel ngam yorgad ni polo' e
nep'!

Dariy e *grain* ara wayin ni ngam pi'ed ngak e Got
romed.

14 Mu reged e thin ni ngan pag e abich;
mi gimed pining e mu'ulung,
mu kunuyed e pi'in yad be yog e thin
nge urngin e girdi' nu Judah
ngalan e Tempel rok SOMOL ni ir e Got romed,
mi gimed yor ngak.

15 Birok SOMOL e rran e ke chugur; fa'anem ni
Gubin ma Rayag Rok e bayibnag e riya'.

Ba ga' ba marus ni yira tay e rofen nem!

¹⁶ Ke math e liyab ngomad ko woldug romad nike mogothgoth.

Dakriy e felfelan' u lan e Tempel ko Got rodad.

¹⁷ Be yim' awochngin e woldug u fithik' e but' nike mlik'.

Ma dariy e *grain* ni ngan cha'riy,
ere fapi naun ni tafen e *grain* ni dariy ban'en
u langgin e ke kireb.

¹⁸ Be moen e garbaw ni kar gafgowgad
ya dakriy e yungin ngar ked e pan riy;
fa yu ran' i saf e ku arrogon ni kar gafgowgad.

¹⁹ SOMOL, kug pag lamag ngalang kug yor ngom,
ya yungi garger nge yuchowo' i gek'iy e yigo'
ke mororay,
ni gowa ke mo'oruf.

²⁰ Mus ko gamanman ni malboch ma yad be yor
ngom,
ya yu pa' i lul' ma ke mlik'.

2

Asmen'ing ni i puguran fare rran rok SOMOL ni bay yib

¹ Ngan thoy e yabul u lan yu Zion;
ni fare burey nib thothup* rok Got.

Gimed e girdi' nu Judah mu t'on gad,
ya fare rran rok SOMOL e ke chugur.

² Ra yan i aw ni ba lumor ma ba lumolang e rofen
nem,

* **2:1** BUREY NIB THOTHUP: Burey nu Zion (mu guy e yu bbugithin).

nde fel' lanelang ma der m'ug ram'en e yal' e
re rran nem.
Ma asmen'ing ni pire' ni pire' e yad be yan nga
m'on
ni bod e lumor nike upunguy e pi burey.
Dariy ban'en ni ka'a ni guy ni aram rogon,
ma dabki yodrom bi'id.

³ Kar longuyed e woldug ni bod rogon e nifiy ni aw
ko woldug.
U pulworad nga m'on e but' riy e bod e milay'
nu Eden,
ma nga keru'rad e kar paged ni bod bangi ted
ni *desert*.
Dariy ban'en nrayag ni nge mil rorad.

⁴ Yad bod ya'an e os;
yad be mil ni bod rogon e os nma un ko mael.

⁵ Yad be tim'og u daken e pi burey i yan,
ni gowa lingan e pi *chariot*;
ara bod lingan e pan nib mlik' ni aw e nifiy
ngay.

Kar k'afgad ni bod baraba' i salthaw ni pire' ni
pire' ni kar fal'eged rogorad ni ngranod ko
mael.

⁶ Nap'an ni yad ra chugur i yib, ma urngin e girdi'
ni be yim' ni marus,
ma urngin e owchef ni bayi pig nge m'ay
racha'en.

⁷ Yad ra cham ni bod girdi'en e mael;
ma yad ra gararaw nga daken e yoror ni bod
e salthaw.

Yad gubin ni bay ranod u puluwrad nga m'on
ndab ra thiliyeged e gin yad be sor ngay,

⁸ ara magawon bagayad ngak bagayad.
N'en ni kan tay ni nge magawon ngorad e dabiya
ni nge talegrad.

⁹ Bay rabad ni yad ba machreg ngarbad ra po'gad
ngalan binaw;
miyad yib u daken e yoror nga baraba';
miyad gararaw nga daken e naun,
miyad yan u winda nga naun ni bod rogon e
moro'ro'.

¹⁰ Yad ra yib ma but' ni bay nga m'on rorad e be
durru';
ma be rur lanelang.

Yal' nge pul e bayi par nike talumor,
ma pi t'uf e dabki m'ug ram'en.

¹¹ I SOMOL e bayi yog ngak e salthaw rok e tin
ngar rin'ed ni bay yib laman ngorad ni bod
lingan e dirra'.

Ma pi'in yad be fol rok
e yad bpire' ma yad ba gel.

Re rran rok SOMOL nem e rib gel feni kireb!
Mini' e ra magay riy ni kabfos?

Pong ni ngan kalngan'uy

¹² Me ga'ar SOMOL, 'Mus ko chiney
nrayag ni ngan kalngan'uy ngan pi' keru'uy
ko kireb ni yibe ngongliy ngan sul ngog,
ni kan pag e abich ma yibe yor ma yibe
dololoy'.

¹³ Mu paged lanin'med nike m'ing nge gagyal u
dakenmed;

ma gathi kemus ni ngam guchthuyed e mad romed.'

Mu sulod ngak SOMOL ni ir e Got romed.

Ya ba gol ma ba sug ko runguy';
ya ba gumaen' mma tay u gil' e tin ni micheg;
ma gubin ngiyal' ma ke fal'eg rogon ni nge
n'ag fan u wan' e kireb ma gathi nge gechig.

14 Ma sana ra thilyeg SOMOL ni Got romed
laniyan'
nge fal'eg wa'athmed u wom'ngin e woldug
romed.

Ma aram e rayag ni ngam pi'ed ngak e *grain* nge
wayin.

15 Mu thoyed e yabul u daken e burey ni Zion;
mogned ni ngan pag e abich mi gimed pining
e mu'ulung!

16 Mu kunuyed e girdi' nga ta'bang;
mu fal'eged rogorad ni fan nga reb e muulung
nib thothup;
mu kunuyed e pilibthir;
mu kunuyed e pi'in bitir,
ma ku er rogon e bitir ni kabran.
Mus ngak e pi'in kafini mabgol
ni thingar ra chuwgad u lan e pi senggil rorad
ngar uned ko wub.

17 Pi prist ni yad be pigpig ngak SOMOL
u lan e Tempel u thilin langan e mab nge altar
e thingar ra yorgad miyad meybil ni lungurad,
'SOMOL, mu runguy girdi'em.
Dab mu pag yugu boch e nam ngar darifan
niged gamad mu ur moning niged gamad

ni be lungurad, 'Bu uw e Got romed?"

Got ni sulweg e yong'ol ko but'

18 Ma aram me dag SOMOL ni be leamnag e nam
rok;

ma be runguy e girdi' rok.

19 Me fulweg ngorad ni ga'ar,
'Chiney e aram e nggu pi' ngomed
e *grain* nge wayin nge gapgep ni *olive*,
ngam chum'er gad riy.

Ma yugu boch e nam e gathi bay kur
fananikayed gimed.

20 Bay gu chuweg romed e pi asmen'ing ni karbad
ngomed u lel'och,

ma bay gu tuluf boch i yad nga daken e yungi
ted nder tugul ban'en riy.

Tin ni bay nga m'on e bay ntulufrad ngalan fa gi
day ni *Dead Sea* fithingan,

ma tin ni bay nga tomur e bay ntulufrad
ngalan fa gi day ni Mediterranean fithin-
gan.

Bay ra mel gad.

Bay gu thang owcharad ni bochan urngin e tin kar
rin'ed ngomed.

21 'Pi flang, dab mu rusgad,
machane ngam felfelan' gad me fel'
lanin'med,

ni bochan e kari pire' ban'en nike
ayuwegmed SOMOL riy.

22 Pi gamanman, dab kum rusgad.

Ya binaw nma tugul e pan riy e ke galunglung,
ma gek'iy e ke k'uf;
ke yo'or wom'ngin e *fig* nge *grape*.

- 23 'Mu felfelan'gad e girdi' nu Zion,
mu felfelan' gad ni bochan e tin ke rin' SO-
MOL ni Got romed ngomed.
Ke pi' ngomed e n'uw ni bfel' urngin ko ngiyal'
ndabisiy ni nge yag ngomed, ni bod ni i rin',
ma ke pu'og e n'uw nga but' u nap'an e garbeb
ni fan ngomed,
ma ke pi' e n'uw u ngal'an e yafang nike tabab
e gowel ni bod ni i rin' ko som'on.
- 24 Yungi n'en ni yima gunugunuy e *grain* riy e bayi
sug ko *grain*;
ma pi low u charen e gin yima udiy e wayin
nge *olive* riy e bayi sug nge m'ap nga but' ko
wayin nge gapgep ni *olive*.
- 25 Bay gu fulweg ngomed e n'en ke mul u pa'med
u lan fapi duw ni longuy baran' i asmen'ing e
woldug romed.
I gag e gu pi' e pi asmen'ing nem ni bod
baraba' i salthaw nge yib i togopluw
ngomed.
- 26 Chiney e aram e bayi yo'or ganmed mi gimed
par ni kam chum'er gad.
Ma bay mogned e sorok ngak SOMOL ni ir e
Got romed,
ni ir e ke rin' bogi n'en nrib fel' ngomed.
Girdi' rog e gathi bay kun fananikayrad
bayay.
- 27 Ma gimed piyu Israel e bay mu nanged ni gu ba'
u fithik'med,
me Gag SOMOL, e Gag e Got romed,
ma dakuriy yugu reb e Got ngabang.
Girdi' rog e gathi bay kun darifannagrad
bayay.

Fare rran rok SOMOL

- 28' Ma tomur riy e bay gu pu'og e Kan Nthothup rog
nga daken urngin e girdi',
ma pi'in pagel romed nge pi'in rugod romed e
bay ra weliyed e thin rog ngak e girdi';
ma pi pumo'on ni kar pilibthirgad e bay i yib
e lik'ay ngorad,
ma pi'in pagel romed e bay ni piliyeg e
changar rorad ngu'ur guyed bogi ban'en.
- 29 Re ngiyal' i n'em e bay gu pu'og e Kan Nthothup
rog
ni mus ngadaken e pi'in sib, ni pumo'on nge
ppin ma kubmu'un ngay.
- 30' Bay gu tay e pow nga lanelang
nge nga daken e fayleng ni nge ginaeng e
girdi' ko re rran nem;
ni pu'og e racha', nge nifiy, nge manileng ni
ath nib suwon ngalang.
- 31 Ma bayi lumor e yal',
ma bayi pig ra'en e pul nge row ni bod e racha'
u m'on ndawori taw e re rran rok SOMOL
nem, ni reb e rran ni ba ga' ma ba gel e
gafgow
nra fek i yib.
- 32 Machane urngin e pi'in yad ra wenig ngak SO-
MOL ni nge ayuwegrad e yad ra fos.
Ni bod nike yog SOMOL ni ga'ar,
'Boch e girdi' u daken e burey ni Zion
nge yu yang u Jerusalem e bay ra thaygad.
Pi'in kugu mel'egrad e yad ra fos.' '

3

Got nra pufthin nag e pi nam

- ¹ Be ga'ar SOMOL,
 "Re ngiyal' i n'em e bay gu fulweg
 e fla'ab rok yu Judah nge yu Israel nga rogon.
- ² Ma bay gu kunuy urngin e nam,
 nggu fekrad ko Loway ko Pufthin.
Nu rom e bay gu pufthin nagradd riy
 ni bochan urngin e tin kar rin'ed ko girdi' rog.
Kar wereged piyu Israel u lan e pi nam i yan
 ma kar th'eth'abed kar f'oethed yu Israel, ni
 gag e nam rog.
- ³ Ra girengiyed e pow riy ni ir e nge duwgiliy
 ko mini' rorad e nge fek e pi'in kan kolrad.
Kar pi'ed nchuway' e pagel nge rugod ni ngar
 manged sib
 ni fan e ngar chuway'ied e wayin nge ppin ni
 yad ma falchuway' ngorad.

⁴ "Gimed yu Tyre, nge yu Sidon, nge yu Filistia
ni ga'ngin, mang e gimmed be guy rogon ni ngam
rin'ed ngog? Mogned, gimmed be guy rogon ni
ngam fulweged taban ban'en ngog? Fa'anra er
rogon ni gimmed be leamnag, ma bay gu fulweg
taban ngomed ni papey! ⁵ Kam feked e silber nge
gol rog nge tirog ban'en nib tolang puluwon kam
marod mu ted ngalan fapi tempel romed. ⁶ Kam
feked e girdi' nu Judah ngu Jerusalem nga orel
ko nam rorad kam pi'ed yad nchuway' ngak piyu
Greece. ⁷ Bay gu chuwegrad e chiney ko yungi
n'en ni kam pi'ed yad ngay nchuway'. Bay gu
rin' ngomed e tin ni kam rin'ed ngorad. ⁸ Bay

gu pag pifakmed ni pagel nge ppin nga ni pi'rad nchuway' ngak piyu Judah. Piyu Judah e bay ra pi'ed nchuway' ngak fapi girdi' ni kanog e Sabeen ngorad, ni yad mmal'af nga orel. I gag SOMOL e kugog e pi thin ney.

9 “Mogned e pi thin ni ba'aray ngak e pi nam ni nge lungumed:

‘Mfal'eged rogomed ko mael,
mu pininged e pi'in ni falu' ko mael,
mu kunuyed urngin e salthaw ngam marod!

10 Mu pirdi'iyed e kuwa romed ngam ngongliyed ni saydon,

nge yar ni gimed ma th'ab pa'ngin e gek'iy
ngay
nge mang sarey.

Mus ko pi'in me'waer ma dabisiy ni nge un ko cham.

11 Mu gurgad ngambad,
gimed urngin e pi nam ni gimed ba chugur,
mu'ulung gad ngalan fare loway.' ”

SOMOL, mu fek i yib fare raba' i salthaw rom nib gel!

12 “Pi nam e thingar ra fal'eged rogorad ngarbad ngalan e Loway ko Pufthin.

I Gag SOMOL e bay gu par u rom nggu pufthinnag gubin e pi nam nib liyeg yu Israel.

13 Ri yad ba kireb;

mu th'abedrad nga but' ni bod e *grain*
ko ngiyal' nike el ni ngan th'ab;
mu pirdi'iyed yad ni bod rogon e *grape*
ni yima pirdi'iy ko gin yima udiy e *grape*

riy kan uduy ke map' e wayin riy nga but'."

14 Bokum e biyu' e biyu'
e bay u lan fare Loway ko Pufthin.
Ireram e re gin'en ndabki n'uw nap'an
me taw fare rran rok SOMOL ngay.

15 Bayi lumor e yal' nge pul,
ma dabki mat ra'en e t'uf.

Got ni bayi fal'eg wa'athan e girdi' rok

16 SOMOL e bayi tolul u daken e Burey ni Zion;
bay yan lungun u Jerusalem ni bod lingan e
dirra';
me rur e but' nge lanelang.

Machane bayi n'uf SOMOL e girdi' rok.

17 "Gimed piyu Israel, e aram e bay mu nanged ni
Gag e SOMOL ni Got romed.
Gu be par u Zion, u daken e burey rog nib
thothup.

Jerusalem e bayi par nib binaw nib thothup;
ma girdi' nu bang e dabkiyag ni ngar koled yu
Jerusalem bayay.

18 Yungi milay' ni *grapes* e bayi peth u daken e pi
burey e re ngiyal' i n'em;
ma gubin yang e flang ni bay ni pir'eg e gar-
baw riy;
ma re ngiyal' i n'em e bay e ran ni pire' nra
gaman yu Judah riy ni polo'.

Ra yib ba lul' u Tempel rok SOMOL,
nge taren nag e Loway ni Akacia.

19 "Bayi par yu Egypt ni bod bangi ted ni *desert*,
ma yu Edom e ke kireb ndakuriy ban'en ni
bfel' ngay,

ni bochan e rchamgad ko nam nu Judah
ngar li'ed e girdi' riy, ni dariy ban'en ni kar
buchegeged.

20-21 Bay gu falbeyen e pi'in kan thang e pogofan
rorad;
dabiyag ni gu pag e pi'in kireb e rok ndab gu
gechig nagraad.

Ma yu Judah nge yu Jerusalem e bay i par e girdi'
riy ndariy n'umngin nap'an,
me Gag fare SOMOL e bay gu par u daken e
Burey ni Zion."

Bible Ni Thothup
The Holy Bible in the Yapese language of the
Federated States of Micronesia

Copyright © 2007 Bible Society of Micronesia

Language: Yapese

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

 You include the above copyright and source information.

 You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-12-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

37b6628b-b71d-5df3-af33-fc1d4dd69788